

Rapport 2012:55

Håstads kyrka

Antikvarisk medverkan i samband med tillgänglighetsanpassning 2012

Ing-Marie Nilsson

Rapport 2012:55

Håstads kyrka

Antikvarisk medverkan i samband med tillgänglighetsanpassning 2012

Ing-Marie Nilsson

Håstad 30:1, Håstads kyrkogård
Fornlämningsnummer 18
Håstads socken
Lunds kommun
Skåne län

Sydsvensk Arkeologi AB

Kristianstad

Box 134

291 22 Kristianstad

Telefon (Regionmuseets växel): 044-13 58 00

Malmö

Erlandsrovägen 5

218 45 Vintrie

www.sydsvenskarkeologi.se

© 2012 Sydsvensk Arkeologi AB

Rapport 2012:55

Omslag: Grävningsarbeten vid Håstad kyrka. Foto: Ing-Marie Nilsson.

Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriverket, Gävle.

Innehåll

Sammanfattning	5
Inledning	5
Bakgrund	5
Topografi och fornlämningsituation	5
Håstads kyrka	5
Syfte och metod	6
Undersökningens resultat	6
Referenser	8
Administrativa uppgifter	9
Bilaga 1. Schaktets läge vid Håstads kyrka	10

Fig . 1.Håstads socken i Skåne.

Fig. 2. Undersökningsområdets läge (utdrag ur fastighetskartan).

Sammanfattning

Sydsvensk Arkeologi AB har bistått med antikvarisk medverkan i samband med en tillgänglighetsanpassning av Håstad kyrka. Arbetena skedde med anledning av att Lunds kyrkliga samfällighet planerar att anlägga en yttre ramp vid kyrkans huvudingång. Vid den antikvariska medverkan kunde delar av två gravar *in situ* konstateras.

Inledning

Sydsvensk Arkeologi AB har den 21 augusti 2012 bistått med antikvarisk medverkan i samband med markarbeten vid Håstad kyrka, fastigheten Håstad 30:1. Markarbetena gjordes med anledning av att man i samband med anläggandet av en vid kyrkans huvudingång behövde anlägga en dagvattenbrunn för att avleda vatten.

Bakgrund

Den antikvariska insatsen motiverades av att Lunds kyrkliga samfällighet planerar att tillgänglighetsanpassa Håstad kyrka genom att anlägga en yttre ramp i anslutning till kyrkans huvudingång i väster.

Topografi och fornlämningsituation

Håstad ligger i ett öppet slättbygdslandskap på en höjd av 30-35 m.ö.h. Håstad nämns för första gången i skriftligt material i Knut den heliges donationsbrev till domkyrkan i Lund 1085 (SDHK-nr 171).

Håstad kyrka och kyrkogård ligger inom området för Håstads gamla bytomt (fornlämningsnummer Håstad 18). Vid arkeologiska undersökningar 2004 och 2006 har kulturlager från denna fornlämnning kunnat påvisas. I den östra delen av kyrkogårdsmuren hittades 1907 ett runstensfragment som nu förvaras på Kulturen i Lund (fornlämningsnummer Håstad 3). Runstenen har texten ”Brande gjorde disse kumler efter sin fader Gubbe, samman med Inge, Gubbes Faelle” (uppgifter från FMIS).

Håstads kyrka

Håstad kyrka uppfördes ursprungligen under äldre medeltid. Byggnaden, som var uppförd i tegel, bestod då av ett rektangulärt långhus med smalare kor i öster. Tornet i väster är också i grunden medeltida, men kan ha tillbyggts något senare. Kyrkan hade tidigare också ett vapenhus i söder. År 1861 genomgick kyrkan en större ombyggnad efter ritningar av professor C. G. Brunius. Då revs kyrkans ursprungliga östdel, och nya korsar-

mar och ett nytt korparti tillkom (Anselm 1947, s. 572f; *Våra kyrkor*, s. 370). Från den medeltida kyrkan bevaras delar av ett altarskåp från förra delen av 1500-talet. Kyrkan genomgick en större invändig restaurering 1956.

Syfte och metod

Den antikvariska medverkan bestod i att en arkeolog bevakade schaktningarna och dokumenterade de lämningar som framkom. Schaktningen berörde en liten yta, endast 3 m². Den ursprungliga planerade schaktytan var 1,5 m x 1,5 m, men då man stötte på elledningar fick schaktet utökas något i den norra delen. Maximalt schaktdjup var 1,5 m. Schaktet var placerat så långt bort från kyrkan som möjligt, och låg relativt nära kyrkogårdsmuren. Detta läge hade bestämts i förväg i samråd med antikvarisk personal.

Undersökningens resultat

Vid undersökningen framkom delar av två gravar *in situ*. Den nordligaste av dessa gravar (grav 1) påträffades direkt under matjorden på mycket grund nivå, endast 0,3 m under markytan. Graven tillhörde en vuxen individ, och schaktet berörde skelettets bålparti (jfr. fig 4). Den andra graven (grav 2) framträdde på en något lägre nivå (0,53 m under nuvarande markyta) och tillhörde också den en vuxen individ. Även i detta fall var det bålpartiet som berördes. Här kunde även spår av en firsidig nedgrävningskant iakttagas i den västra profilmäggan.

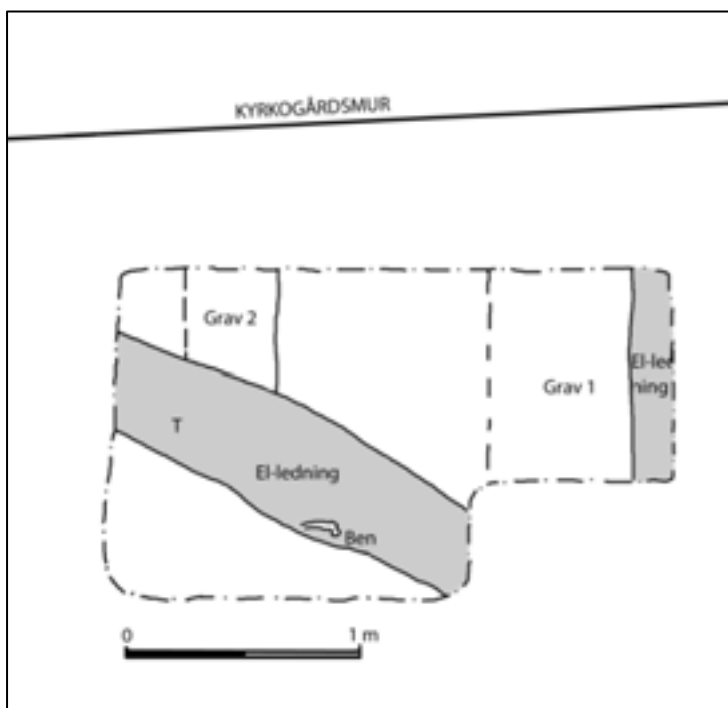

Fig. 3. Plan över schaktet.

Fig. 4. Grav 1 under framgrävning. Graven låg direkt under matjorden.

Referenser

Fornminnesregistret FMIS, Riksantikvarieämbetet. Digital resurs: <http://www.fmis.raa.se>

Svenskt Diplomatariums huvudkartotek över medeltidsbreven. Digital resurs:
<http://www.nad.riksarkivet.se/sdhk>

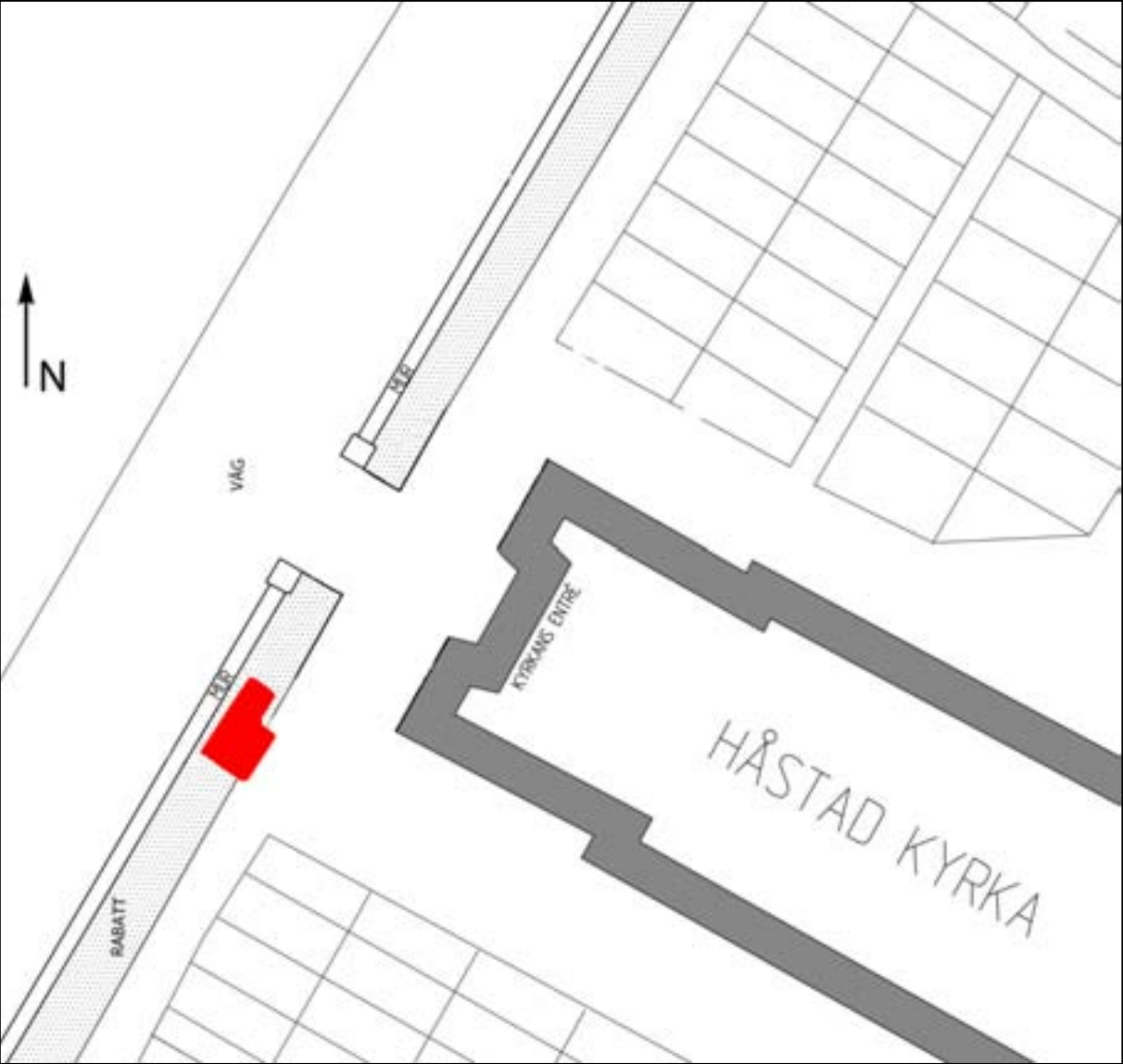
Anselm, G. 1947. Stiftets kyrkor. *Lunds stift i ord och bild*. Stockholm.

Våra kyrkor. Västervik 1990.

Administrativa uppgifter

Sydsvensk Arkeologi AB dnr:	110045
Länsstyrelsen i Skåne dnr:	431-9128-11
Datum för beslut:	2011-05-25
Län:	Skåne
Kommun:	Lund
Socken:	Håstad
Fastighet:	Håstad 30:1
Läge:	Ekonomiska kartan, blad 2C 7h
Koordinatsystem:	RT 90, 2,5 gon väst.
X koordinat:	6 185 201,88
Y koordinat:	1 338 201,88
M ö.h.	30-35
Fältarbetstid:	6 tim
Antal arbetsdagar:	1
Antal arkeologtimmar:	6
Antal maskintimmar :	-
Exploateringsyta:	3 m ²
Undersökt yta:	3 m ²
Platschef:	Ing-Marie Nilsson
Personal:	Ing-Marie Nilsson
Uppdragsgivare:	Lunds kyrkliga samfällighet
Tidigare undersökningar:	-
Fynd:	-
Dokumentationsmaterial:	Fotografier och ritningar, Regionmuseet i Kristianstad
Kostnader:	9005 kr (exkl. moms)

Bilaga 1. Schaktets läge vid Håstads kyrka

Sydsvensk Arkeologi AB

Rapporter 2012

1. Fastigheten Kristianstad 4:4, Kristianstad stad, FU 2011, Christer Carlsson
2. Innerstaden 1:14 – Södergatan, fornlämning 20, Malmö stad, Malmö kommun, FU 2011, Ingrid Gustin
3. Skanörs kyrka och kyrkogård, Skanör med Falsterbo socken, Vellinge kommun, FU 2004 och 2005, Lars Salminen & Ingrid Gustin
4. Stallbyggnad vid Ugerups säteri, Köpinge socken, Kristianstad kommun, FU 2012, Christer Carlsson
5. Invändiga arbeten i Vä kyrka, Vä socken, Kristianstad kommun, FU 2012, Christer Carlsson
6. Husbyggnation inom fastigheten 61:113, Gualöv socken, Bromölla kommun, SU 2011, Christer Carlsson
7. Öllsjö 67:1, Skepparslöv socken, Kristianstad kommun, AU 2011, Ylva Wickberg
8. Skanör 40:12, Vellinge kn, FU 2011, Per Sarnäs
9. Provgropar inom Kristianstad 4.4, Kristianstad stad, Kristianstad kommun, FU 2011, Christer Carlsson
10. Vintrie Park – område C1. Fastighet Vintrie 20:1, Bunkeflo socken, Malmö kommun, FU 2011. Kristian Brink
11. Fastigheten Kristian IV, Rådhuset, Kristianstad stad, Kristianstad kommun, SU 2011, Christer Carlsson
12. VA-ledningar i Järnvägsgatan m.fl., Ängelholm, Ängelholms kommun, FU 2011, Jan Kockum
13. Sankt Gertrud 4, fornlämning 20, Malmö stad, Malmö kommun, FU 2012, Per Sarnäs
14. Kabeldragning vid Östra Centrum, Kristianstad stad, Kristianstad kommun, FU 2012, Christer Carlsson
15. Borgeby 16:8. Ny maskinhall 2011, Lomma kommun, FU&SU 2010-2011, Lars Salminen
16. Rördragning inom Kristianstad 93:1, Kristianstad stad, Kristianstad kommun, FU 2012, Christer Carlsson
17. Tygelsjö 76:1. Tygelsjö socken, Malmö kommun. FU 2011, Joakim Frejd
18. Kvarteret Minerva 24, Helsingborgs stad, Helsingborgs kommun. FU, schaktövervakning, 2012. Thomas Linderoth
19. Dösemarken – Limhamn 155:501, Malmö 126 & 129, Hyllie sn, Malmö Stad, Skåne, SU 2010. Åsa Berggren & Kristian Brink
20. Degeberga 26:3, Degeberga socken, Skåne, SU 2011. Tony Björk & Ylva Wickberg
21. Fjärrvärme i Vallgatan, Gamla Skeppsbron och Snidaregatan i Åhus, Åhus stad, Kristianstad kommun, FU 2012, Christer Carlsson
22. Husie 172:123, Husie socken, Malmö kommun. SU 2011. Joakim Frejd.
23. Stävie kyrkogård, Stävie socken, Kävlinge kommun. FU 2009. Therese Ohlsson.
24. Stjärnan 1, Malmö stad, Malmö kommun. FU 2011. Therese Ohlsson.
25. Uranienborg. S:t Ibb socken, Landskrona kommun. FU 2003. Therese Ohlsson.
26. Örja 1118, 11:1. Örja socken, Landskrona kommun. FU 2003. Lars Salminen och Therese Ohlsson.
27. Husvik. S:t Ibb socken, Landskrona kommun. FU 2003. Therese Ohlsson.
28. Yngsjö 295:2 m.fl. Åhus socken, Kristianstad kommun. AU 2012. Thomas Linderoth.
29. Limhamn 155:355 m.fl. Område 1, Bunkeflo 24:1, Hyllie socken, Malmö kommun. AU 2012. Kristian Brink.
30. Västra Klagstorp 56:1. Västra Klagstorps socken, Malmö kommun. FU 2012. Therese Ohlsson.
31. Byte av elanläggningar i Sövde kyrka. Arkeologisk förundersökning, schaktövervakning 2012. Fornlämning 65, Sövde socken, Sjöbo kommun. Thomas Linderoth.
32. Kv. Gamla staden 8:8, Mariakyrkan. Arkeologisk förundersökning, schaktningsövervakning 2012. Fornlämning RAÄ 42, Helsingborgs stad, Helsingborgs kommun. Thomas Linderoth.
33. Härlov 50-53, Kristianstad sn, Kristianstad kommun. SU 2010-2011. Ylva Wickberg.
34. Jörgen Kristoffersen 6, Kristianstad stad, Kristianstad kommun. FU 2012. Christer Carlsson.
35. Vattentornsvägen & Västra Boulevarden. Kristianstad stad, Kristianstad kommun. FU 2012. Christer Carlsson.
36. Kv. Möbelsnickaren 9. Åhus stad, Kristianstad kommun. FU 2011. Jan Kockum & Christer Carlsson.

37. Stora Hammar 6:30, 16:136 & 16:137. Stora Hammar sn, Vellinge kn. AU 2012. Per Sarnäs.
38. Kristianstad 4:4 och 4:18, Kristianstad stad, Kristianstad kommun. FU 2012. Ylva Wickberg.
39. Klagstorp 56:1, fornlämning nr 18, Västra Klagstorp socken, Malmö kommun. FU 2012. Thomas Linderoth.
40. Åsumtorp 54:30 m fl. Kristianstad sn, Kristianstad kn. FU 2011. Bertil Helgesson & Ylva Wickberg.
41. Köpinge 21:24 m.fl. Arkeologisk slutundersökning 2011 inom fornlämning Stora Köpinge 100, Stora Köpinge socken, Ystads kommun, Skåne län. Thomas Linderoth.
42. Magnus Stenbock 1. Fornlämning nr 20, Malmö stad, Malmö kommun. FU 2012. Thomas Linderoth.
43. Ändring av minneslund vid Jonstorps kyrkogård, Jonstorps socken, Höganäs kommun. FU 2012. Thomas Linderoth.
44. Altona 21, Lybeck 10 och Innerstaden 1:14, fornlämning nr 20 i Malmö stad, Malmö kommun. FU 2012. Thomas Linderoth.
45. Vä 2:107. Fornlämning 269 & 271, Vä socken, Kristianstads kommun i Skåne län. Särskild undersökning 2010. Bertil Helgesson.
46. Bjäresjö kyrka. Bjäresjö socken, Ystad kommun. Arkeologisk förundersökning 2010. Ing-Marie Nilsson.
47. Kristianstad 4:4 och 4:10. Arkeologisk förundersökning 2012. Ing-Marie Nilsson.
48. Soltofta 8. Arkeologisk utredning 2012, Husie socken, Malmö kommun, Skåne län. Karina Hammarstrand Dehman.
49. Västra Boulevarden, Kristianstad, Skåne. SU 2012. Tony Björk & Lena Nilsson.
50. Kviinge kyrka. Kviinge 47:1, Kviinge socken, fornlämning 16. Arkeologisk förundersökning 2012. Ing-Marie Nilsson.
51. Fastigheten Ceres 1 i Ystad, Ystad stad, Ystads kommun. FU 2012. Lars Jönsson.
52. Innerstaden 1:14 – Lilla Torg, fornlämning 20, Malmö stad, FU 2011. Per Sarnäs.
53. Sankt Jörgen 7, fornlämning 20, Malmö stad, Malmö kommun. FU 2012. Per Sarnäs.
54. Kungsparken, fornlämning 20, Malmö stad, Malmö kommun. FU 2010–2012. Per Sarnäs.
55. Håstads kyrka. Antikvarisk medverkan i samband med tillgänglighetsanpassning 2012. Ing-Marie Nilsson.

